

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobců: a) **V. D.**, a b) **V. M.**, oba zast. Mgr. Ilonou Aubrechtovou, advokátkou, se sídlem v Praze 6, Národní obrany 31, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 18. 4. 2005, č. j. 30 Az 77/2004 - 27, 30 Az 78/2004 - 24,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žádnému z účastníků **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupkyně stěžovatelů Mgr. Ilony Aubrechtové, advokátky, **se u r č u j e** částkou 1575 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu od 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobci a) a b) (dále jen „stěžovatelé“) společnou včas podanou kasační stížností napadají shora označený rozsudek krajského soudu, kterým byly zamítnuty jejich samostatné žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 16. 4. 2004, č. j. OAM-889/VL-10-K01-2004, - ve věci stěžovatele a) - a proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 4. 2004, č. j. OAM-890/VL-10-K02-2004, - ve věci stěžovatelky b). Označenými správními rozhodnutími nebyl stěžovatelům udělen azyl pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-8889/VL-10-K01-2004, ze dne 16. 4. 2004 podal stěžovatel a) žalobu, kterou namítal porušení § 3 odst. 3 a § 47 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), resp. § 12 a § 91 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody odkazoval na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

Obdobně proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 23. 4. 2004, č. j. OAM-890/VL-10-K02-2004, podala stěžovatelka b) žalobu, kterou obdobně namítala porušení § 3 odst. 3 a § 47 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), resp. § 12 a § 91 zákona o azylu. Pokud jde o skutkové důvody odkazovala na žádost o udělení azylu, protokol o pohovoru a ostatní spisový materiál. Požadovala, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

Napadeným rozsudkem spojil Krajský soud v Hradci Králové žaloby ke společnému projednání (protože žalobci jsou manželé a důvody jejich žádosti i důvody neudělení azylu jsou v podstatě totožné) a žaloby zamítl. V odůvodnění dospěl obdobně jako správní orgán k závěru, že ať již stěžovatel a), tak i stěžovatelka b) zemi původu neopustili z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Krajský soud přisvědčil žalovanému správnímu orgánu v tom, že důvodem žádosti o azyl byla snaha o legalizaci pobytu. Z hlediska takto uváděného důvodu žádosti o udělení azylu se krajský soud zcela ztotožnil s právními názory a závěry žalovaného správního orgánu, že označený důvod nelze podřadit pod důvody upravené § 12 zákona o azylu. Krajský soud uzavřel, že neshledal naplnění žádného žalobního bodu a obě žaloby proto jako nedůvodné zamítl.

Proti tomuto rozsudku podali stěžovatelé společnou kasační stížnost, a to z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 pod písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Výslovně namítali, že správní orgán se nezabýval náboženskými problémy, které měli na Ukrajině, a z nichž vznikly ekonomické potíže. Dále uváděli, že na Ukrajině „nepanuje dobrá národnostní situace a neexistuje, a to z důvodu korupce, možnost ochrany u státních složek“. Odkazovali přitom na zprávy mezinárodních organizací. Stejně tak namítali nedostatečně zjištěný skutkový stav věci. S odkazem na výše uvedené pak dovozovali naplnění § 12 zákona o azylu a překážku vycestování dle § 91 zákona o azylu a navrhovali, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen Krajskému soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Navazujícím podáním požádali o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 2. 8. 2005, č. j. 30 Az 77/2004 – 67, byla stěžovatelům ustanovena právní zástupkyně - JUDr. Ilona Aubrechtová, advokátka, se sídlem v Praze 6, Národní obrany 31.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak správní rozhodnutí, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Uvedl,

že se neztotožňuje s námitkami stěžovatelů a navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatelé jsou zastoupeni advokátkou.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelé uplatnili v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejprve Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 12 zákona o azylu, *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Nejvyšší správní soud rovněž s ohledem na svou ustálenou rozhodovací praxi konstatuje, že podstatou a smyslem azylového řízení je udělit azyl toliko za pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, resp. z důvodu odůvodněného strachu z pronásledování z taxativně vymezených důvodů. Azylové zákonodárství České republiky přitom, a to v kontextu právních úprav azylu v jiných srovnatelných demokratických evropských zemích, vnímá právo na azyl jako právo na nezbytnou ochranu před výše uvedeným, což však v souzené věci nenastalo.

Z předloženého správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel a) podal dne 5. 3. 2004 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém k důvodům žádosti o azyl uvedl, že na Ukrajině měl z důvodu svého sňatku se stěžovatelkou b), půjčky a ekonomické potíže. Do České republiky odjel za prací. Stejně tak vyplynulo, že o azyl žádá i z důvodu,

že byl vyhoštěn z území České republiky. Označené důvody přitom vyplynuly i z protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl ze dne 9. 4. 2004. Nad rámec uvedeného přitom vyplynulo, že se v České republice zdržoval nelegálně a byl zde trestán. Na závěr protokolu pak stěžovatel podepsal, že byl seznámen s obsahem protokolu (vedeného za přítomnosti tlumočnicka), souhlasí s ním a nežádá doplnění ani změny.

Obdobné skutečnosti, tedy snahu o legalizaci pobytu na území České republiky a ekonomické a rodinné důvody odchodu z vlasti, přitom Nejvyšší správní soud zjistil i ze správního spisu vedeného pro stěžovatelku b). Z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 5. 3. 2004 totiž vyplynulo, že na Ukrajině měla z důvodu svého sňatku se stěžovatelem a) potíže; rodiče se sňatkem nesouhlasili, manželé nemohli žít společně. Stejně tak z protokolu o pohovoru k důvodům žádosti o azyl ze dne 9. 4. 2004 vyplynulo, že důvodem odchodu z vlasti byla nemožnost žít společně, a ekonomické důvody. Z protokolu přitom vyplynulo, že na území České republiky pobývala delší dobu nelegálně, o azyl požádala z důvodu legalizace pobytu.

Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatelů, vycházel správní orgán, jakož i krajský soud a jejich závěr o tom, že stěžovatelé v žádosti neuvedli skutečnosti svědčící o tom, že by mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených zákonem o azylu, tak plně vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení. Nejvyšší správní soud tak stěžovatelům nemohl přisvědčit. Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že stěžovatelé pobývali na území České republiky nelegálně, a o azyl požádali až po udělení správního vyhoštění stěžovateli a), což svědčí o snaze o legalizaci pobytu. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje se závěry žalovaného správního orgánu, a stejně tak i se závěry krajského soudu a odkazuje na ně. Ostatně i podle judikatury Nejvyššího správního soudu *„Žádost o azyl podaná nikoliv bezprostředně po příjezdu na území České republiky, ale až poté, co byl žadatel zadržen policií a bylo rozhodnuto o jeho správním vyhoštění, svědčí o účelovosti takovéto žádosti.“* - viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2005, sp. zn. 4 Azs 395/2004.

Nejvyšší správní soud s odkazem na výše uvedené nemohl přisvědčit ani dalším námitkám stěžovatelů - v kasační stížnosti uváděli, že správní orgán se nezabýval náboženskými problémy, z nichž vznikly ekonomické potíže; stejně tak uváděli, že na Ukrajině nepanuje dobrá národnostní situace a neexistuje možnost ochrany u státních složek, přičemž odkazovali na zprávy mezinárodních organizací - a považuje je za výše popsané situace za účelové; ostatně jde o důvody zcela jiné, než stěžovatelé uváděli v předchozím řízení a Nejvyšší správní soud k nim s ohledem na § 104 odst. 4 s. ř. s. nemohl přihlídnout.

Obdobně Nejvyšší správní soud neshledal, že by byl nedostatečně zjištěný skutkový stav věci či porušen § 12 a § 91 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud naopak dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn přesně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Po skutkové stránce tak nelze rozhodnutí ničeho vytknout, stejně tak podle Nejvyššího správního soudu nedošlo k porušení označených ustanovení zákona o azylu.

V návaznosti na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že s ohledem na výše namítané skutečnosti nebyl dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové zrušit.

Za této situace Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatelů, JUDr. Ilona Aubrechtová, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 1575 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za jeden úkon právní služby (á 1 000 Kč - § 11 odst. 1 b/ ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f/ cit. vyhlášky) a jeden režijní paušál (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky) zvýšené o polovinu mimosmluvní odměny podle § 12 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** přípustné opravné prostředky.

V Brně dne 30. května 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu